

РЕШЕНИЕ

№ 32480

гр. София, 06.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в
публично заседание на 12.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **2311** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.84, ал.3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) във връзка с чл.145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на С. С., с ЛНЧ [ЕГН], без гражданство, срещу Решение № 1467 от 10.02.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ), с което на жалбоподателя е било отказано предоставянето на статут на бежанец и на хуманитарен статут.

В жалбата се твърди, че решението е неправилно и незаконосъобразно, постановено при нарушения на административнопроизводствените правила. Липсата на достатъчно данни за преследване, включително поради непровеждане на интервю по чл.63а, ал.5 от ЗУБ, не можело да е основание за отказ за предоставяне на статут. Административният орган не е обсъдил всички факти и обстоятелства и така постановил своето решение при липса на мотиви. Изводите в решението били напълно формални. М. не била държава, която би приела на своя територия жалбоподателя, тъй като той не бил неин гражданин. Лицето не било граждани и на Русия. В решението не била обсъдена ситуацията там. В Русия жалбоподателят би бил преследван заради отклонение от (наборна) военна служба. Жалбоподателят в съдебно заседание твърди, че го е страх от войната. Ако се върнел у дома в Приднестровието щели да го убият, там щял да бъде нелегален. В съдебно заседание назначения на жалбоподателя адвокат по реда на Закона за правната помощ - адв. П. поддържа изложеното в жалбата.

Ответникът - Председателят на ДАБ, чрез юрисконсулт Х., в съдебно заседание моли съда да остави жалбата без уважение на основанията, изложени в обжалвания акт.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура счита, че жалбата следва да се уважи, тъй като при

връщане на лицето то би било призовано за военна служба.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

На 09.10.2024г. със заповед на СДВР (л.60) на лицето, тъй като то не е могло да удостовери влизането си в страната по законоустановения ред, е била наложена принудителна административна мярка (ПАМ) „Връщане до страната на произход“.

На 14.11.2024г. лицето е подало до ДАБ молба на закрила (на бланка на МВР, л.59).

На същата дата лицето е подало молба за закрила и на бланка на ДАБ (л.58).

На 14.11.2024г. за лицето е съставен регистрационен лист (л.53-55).

Според отразено в него молителят е с имена С. (собствено) С. (фамилно), без гражданство, [дата на раждане] в [населено място], М. (СССР), с постоянен адрес в М., Р. федерация, по етническа принадлежност – руснак, с религия – православен (християнин), с основно образование, по професия – автомеханик, неженен, с едно дете, владеещ руски и румънски езици, без документи за самоличност, за което обстоятелство лицето е попълнило и съответната декларация по чл.30, ал.1, т.3 от ЗУБ (л.45).

Срещу подпис лицето е било своевременно запознато с правата си в производството за предоставяне на международна закрила (л.48 и сл.).

Съставена е Евродак дактилоскопна карта (л.46).

С чужденеца е проведено едно интервю – на 03.01.2025г. (протокол, л.28-31).

На интервюто той е потвърдил данните, заявени при регистрацията си. Заявил е, че не бил правил опит да си издаде документи нито в М., нито в Русия. Ни знаел на коя държава са били граждани родителите му. Много отдавна живял с жена на граждански начала, имал и момиче (при регистрацията си е заявил, че сега трябва да е на 15 години), но отдавна загубил всякакви контакти. Имал близки в М., но не знаел къде са. Там много се развалили нещата и много хора заминали на запад. Там имало заплати по 150 евро, а само сметките за парно били 600 евро. В Приднестровието останали само старци. Който „набарали“ там, го пращали в руската армия, както и в Ч.. Той бил живял и в М., и в П. – на 100 километра от М.. От М. заминал за Русия през 1993-1994г. След началото на войната, някъде през 2023г. тръгнал насам (към България). Тук бил от 2 години. Т. напуснал нелегално. През 1992г. имало война между М. и Приднестровието. Напуснал защото животът бил непоносим. Имало полицейска държава, можело да правят с хората каквото искат. Нямало къде да отиде другаде, Русия му била най-близо, е бил непълнолетен и нямал никакъв документ. От Русия се е върнал в Т., като преминавал през гори в У., заобикаляйки постове. В България влязъл нелегално с кола през Румъния, първо до В., после през Б. за С.. Мислел да отиде до някоя европейска държава като Германия и Франция, но размислил и решил да остане тук. Не бил подавал другаде молба за получаване на международна закрила. Напуснал Русия, защото там станало трудно да се живее, пращали повиквателни за армията. Местните хора получавали призовка, но такива като него ги хващали на улицата. Не се занимавал и не се интересувал от политика. Никой не го бил заплашвал, но в Т. му казали, че ако остане, ще го хванат и ще го пратят на фронта. Не бил осъждан в страната си или в друга държава, срещу него лично не било оказвано насилие. Не би се завърнал в Приднестровието или в Русия, не искал повече да се връща към „тези неща“. Скоро щял да стане на 50 години, тук си намерил хубава работа и добро заплащане. В М. вече няма нищо, там щял да има проблеми, щели да го пратят в затвора или да го убият. Тук се чувствал като у дома си. Моли за закрила, тъй като, ако се върнел, щели да го убият. 100 процента щели да го арестуват, ако се върне. Освен това там имало хора, които му помогнали и той им бил длъжник - дължал им пари и те щели да го потърсят, защото той не им върнал парите.

След съответно запитване (л.35) от ДАБ до ДАНС, по преписката е приложен отговор от ДАНС (л.32), в който се казва, че ДАНС не възразява на лицето да бъде предоставена закрила, в случай, че то отговаря на условията по ЗУБ.

Към административната преписка е приложена справка (л.18 и сл.), изготвена от Дирекция „Международна дейност“ при ДАБ, за ситуацията в М. и състоянието на сигурност в Приднестровието, конкретно в [населено място], актуална към 10.01.2025г. Според нея през октомври 2024г. в страната са били проведени свободни президентски избори и референдум за затвърждаване на присъединяването към Европейският съюз в конституцията на страната. Гражданите на М. направили исторически избор - да обвържат бъдещето си с ЕС, въпреки масовите вмешателства и хибридната кампания на Русия и нейните проксита за подкопаване на демократичния вот. Европейският съюз осъждал безпрецедентното злонамерено вмешателство на Русия, кибер атаки, купен вот и постоянен поток от дезинформация. Европейският съюз стартирал План за растеж на стойност 1,8 милиарда евро за укрепване на икономиката на страната и стимулиране на ключови реформи. Съдебната система страдала от политическа намеса. Трудно било справянето с корупцията. Икономиката била засегната от инфлация и трудно възстановяване след Ковид. Приднестровието разчитало на помощ от Русия. Но от 1 януари 2025г. Спрели доставките на газ през територията на У.. Това довело до спиране на електроснабдяването и до затварянето на много производства. Приднестровието изпаднало не само в енергийна, но и в хуманитарна криза. Ситуацията в Приднестровието била нестабилна и непредсказуема. Властите там упражнявали строг контрол върху публичните събрания и демонстрации. Имало съобщения за изтезания и жестоко, не е човешко и унизително отношение в местата за задържане, включително отказ от медицинска помощ, задържане в метални клетки по време на съдебни заседания и продължително изолиране. Нямащо механизъм за разследване на предполагаеми актове на изтезания от приднестровските сили за сигурност. Promo-lex съобщава, че властите извършвали най-нечовешко и унизително отношение, за да получат самоуличаващи признания. Имало произволни арести, особено на тези които критикували властите. Ограничени били пътуванията. Имало незаконни контролно-пропускателни пунктове. Приднестровието било оставено да мръзне, вероятно съществувал риск доведените до крайност приднестровци да се насочат към М. и Европейският съюз. К. обаче разчитал на своите военни и на местните проруски лидери.

При тези факти и обстоятелства административният орган е постановил оспореното решение (л.10-16).

В него е приел, че чуждият гражданин мотивирал молбата си за закрила с причини от личен икономически характер, посочвайки лошото икономическо състояние в Т., без да е аргументирал наличието на основателни опасения от преследване по смисъла на чл.8 от ЗУБ. Неоснователен бил страхът му, че може да бъде мобилизиран, тъй като нямащо данни за предприети такива действия от страна на властите. Поради това, лицето бил икономически мигрант, а не бежанец.

Приел е също, че за лицето не са налице и предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут, тъй като то не било направило твърдения, релевантни с чл.9 от ЗУБ. Позовал се е на справка за страната конкретно в частта ѝ за М., като е приел още, че дори в Приднестровието не е налице въоръжен конфликт с такава степен на безогледно насилие, която да обоснове заплахата за лицето.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението на ДАБ е връчено на жалбоподателя на 14.02.2025г., жалбата е подадена чрез органа до съда на 28.02.2025г., тоест в 14-дневния срок по чл.149, ал.1 от АПК, от активно легитимирано лице, имащо право и интерес от оспорване на административния акт.

Поради това, жалбата е процесуално допустима и съдът следва да я разгледа по същество.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

В хода на административното производство и при постановяване на обжалваното решение не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Оспореното решение е постановено от компетентен административен орган – председателя на ДАБ, съгласно чл.48, ал.1, т.1 от ЗУБ.

Решението е издадено в писмена форма и със съответните реквизити, при спазване на административнопроизводствените правила.

Регистрационният лист е съставен в присъствието на преводач на разбираем от чужденеца език – руски. Интервюто също е проведено с превод на руски. При провеждането на интервюто, търсещото закрила лице е имало възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си. След приключването им, текстът му е бил прочетен, като чужденецът е заявил, че е разбрал добре смисъла на написаното и че няма възражения по него. Оспореното решение също е връчено на лицето с преводач от руски.

Поискано е и е получено становище от ДАНС.

Административният орган е обсъдил предоставената от чужденеца бежанска история, както и ситуация в М., съответно в Т., Приднестровие

Съдът намира, че в частта относно отказа на жалбоподателя да бъде предоставен бежански статут оспореното решение е издадено в съответствие с материалния закон.

Съгласно чл.8, ал.1 от ЗУБ, статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религии, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея.

В случая търсещото закрила лице не е заявило да изпитва страх поради преследване въз основа на никоя от горепосочените причини. Напротив, чужденецът я заявил, че лично не е бил заплашван, не се интересувал от политика, не бил осъждан. Не твърди и такива обстоятелства по отношение на свои близки. Вместо това е посочил – изцяло икономически причини (ниските заплати, спрямо битовите разходи). Съдът не кредитира твърдението на лицето, че когото хванели в Приднестровието, го пращали в руската армия или в Ч.. Приднестровието не е част от Руската федерация и независимо от връзките с нея, властите не биха имали правно основание, както и логистична възможност с оглед липсата на сухопътна граница, да изпращат насилствено свои граждани да се бият на фронта на страната на Русия. Отделно от това, в справката за страната няма никакви данни в този смисъл. Обстоятелствата, че по собствените му твърдения, чужденецът е в България от две години, че е влязъл у нас нелегално, че бил тръгнал всъщност за Франция или Германия, както и че е подал молба за закрила едва след налагането на цитираната по-горе ПАМ, подкрепят извода, приет и от административния орган в оспореното решение, че причините на лицето да подаде на молба до ДАБ са по скоро лични и икономически. Към този извод навежда също признанието на жалбоподателя, че не би се върнал в Т., тъй като дължал пари на някакви лица и те „първи“ биха го потърсили.

Съдът намери обаче, че в частта, с която административният орган е отказал да предостави на чужденеца хуманитарен статут, конкретно на едно от основанията затова, същият е допуснал нарушение и отказът е необоснован с преценка на личното положение на жалбоподателя.

Съгласно чл.9, ал.1 от ЗУБ, хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от

тежки посегателства, като: 1. смъртно наказание или екзекуция; 2. изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание; 3. тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Съдът намира за неправилен изводът на ответника в решението, че заявената от С. С. причина за напускането на Т./М., свързана с липсата на гражданство и започването на военни действия в Приднестровието, не попада в приложното поле на ЗУБ. Административният орган е пропуснал да направи оценка на личното положение на жалбоподателя, в това число липсата на гражданство и неговото завръщане било в М., конкретно Приднестровието, било в Русия. По делото се установява, че в Приднестровието съществуват данни за системни нарушения на човешките права: произволни арести, изтезания, нечовешко третиране, ограничение на пътуванията и липса на ефективна правна защита. Жалбоподателят е без гражданство, без документи, без семейни и социални връзки в М., също в Русия, което го прави в известна степен по уязвим. Не е извършена преценка от органа дали при завръщане в Приднестровието, М. за него, в това му положение на лице без документи, без гражданство, не съществува реален риск да бъде произволно задържан, лишен от достъп до здравеопазване и подложен на унижително отношение, същото се отнася и за Русия. Сочи се възможност за вътрешно разселване в М., но не се отчита, че лицето е без документи, без гражданство и как биха се отнесли властите при завръщането му, има ли опасност, заради липсата на документи или отказ да бъде мобилизиран, да бъде арестуван/съден само за това. Не е обсъдена евентуалната опасност от мобилизационен натиск в контекста на конфликта Русия–У., който създава несигурна и нестабилна среда в региона. Органът по закрила не следва да игнорира тези доводи на кандидата като непопадащи в приложното поле на ЗУБ, а да ги оцени в контекста на риск от нечовешко третиране в Приднестровието/Русия, като отчете евентуалната по голяма уязвимост на лице без гражданство и без възможност за реална закрила, от която и да е от държавите.

Съдът счита, че съвкупността от тези фактори обосновава нуждата органът по закрила да изследва личното положение на кандидата, конкретно дали за него при завръщане в Приднестровието, М., а евентуално и в Русия, в която е пребивавал по продължително, не е налице „реална опасност от нечовешко или унижително отнасяне“ по смисъла на чл. 9, ал.1, т.2 ЗУБ.

Извън горното, не са налице други основания за предоставяне на лицето на бежански или хуманитарен статут, доколкото по делото не се установи, нито жалбоподателят излага твърдения в тази насока, бежанска или хуманитарна закрила да е била предоставена на друг член от семейството му съответно не са налице хипотезите на чл.8, ал.9 и на чл.9, ал.6 от ЗУБ.

Като съобрази изложеното и отчитайки нуждата да се прецени личното положение на жалбоподателя, при изложените по горе съображения, съдът намери, че следва да отхвърли частично жалбата срещу решението – относно отказания статут на бежанец и хуманитарен на основанията извън чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ, а в останалата част решението, с отказ на хуманитарен статут да се отмени и да се върне преписката за ново решение в тази част по заявлението, при указанията в мотивите.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, I отделение, 6 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 1467 от 10.02.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет, в частта, с която на жалбоподателя е било отказано предоставянето на хуманитарен статут на С. С., с ЛНЧ [ЕГН], без гражданство, конкретно по основанията в чл.9, ал.1, т.2 от ЗУБ и ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне по

заявлението на жалбоподателя по това основание при задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в решението.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на С. С., с ЛНЧ [ЕГН], без гражданство, срещу Решение № 1467 от 10.02.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет в останалата част, в която му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут по останалите основания в чл.9 от ЗУБ.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБ в 14-дневен срок от съобщаването.

Съдия: